

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

Minnesanteckningar från SKÄRGÅRDSRIKSDAG
den 5 mars 2025 Landstingshuset, Stockholm

Av Olle Nygren

Skärgårdarnas Riksförbund (SRF) anordnar tillsammans med Region Stockholm en Skärgårdsriksdag. Vi vill erbjuda kunskap och tillfällen att diskutera frågor kring hur det är att vara bosatt på öar utmed Sveriges kust och på öar i de stora sjöarna.

9.00 *Kaffe och registrering* Anetté Larm Johansson

10.00 **Välkomna!** Lotten Hjelm

Lotten hälsade alla välkomna och berättade att det under pauser blir mingel ute i foajén men några spot-punkter med olika intressefrågor för SRF. Besök gärna punkterna och samtala, ställ frågor, det finns post-it lappar att skriva sina frågor på.

10.05 **Inledning** Karin Fällidin, ordförande i Regionens klimat och miljönämnden.

Viktigt att det går att bo i skärgårdarna med likvärdiga villkor. För skärgårdsöar innebär detta en utmaning och vi måste ställa krav på myndigheterna för detta. Regionen ansvarar för kollektivtrafik i skärgården. Regionen leder även skärgårdsstiftelsen som sköter byggnader, mark, jordbruk och anläggningar i skärgården. Regionen gläds över att Stockholms skärgård är en av världens bästa besöksmål. Karin möter gärna upp för samtal under dagen.

10.10 **Så här jobbar Region Stockholm med skärgårdsfrågor**-Liz Nordström, landsbygdsstrateg i Regionen

Skärgården är på agendan. Stockholmsregionen har 2,5 miljoner invånare och verkar inom fyra områden. Vi är på regional utveckling men skärgårdsfrågorna spänner över alla områden...

Regionen ansvarar för hälsa & sjukvård, kollektivtrafik, kultur samt regional utveckling. Många olika faktorer berörs. På regional utveckling arbetar vi för att öka möjligheterna och förutsättningarna för att fler kan verka, bo och vistas i Stockholm och det som jag och mina närmsta kollegor arbetar för är att bevara och öka dessa förutsättningar på landsbygden och i skärgården, i enlighet med vår regionala utvecklingsplan RUF5 2050.

Tillväxt och näringslivsutveckling, klimat, infrastruktur, regionplanering, finansiering, statistik och analys, samt internationellt samarbete. Många intresseorganisationer, bl a SRF, arbetar för natur- och kulturvärden och Regionen samverkar med dessa.

Stockholms skärgård består av 30 000 öar, 14 kärnöar med 1500 bofasta och totalt 7136 bofasta sta besöksmål. Bara 20 minuter från Stockholm City öppnar Stockholms skärgård upp sig.

Några av skärgårdens större öar som saknar fast landförbindelse till fastlandet är i regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUF 2050) utpekade som så kallade kärnöar.

Kärnöar är öar som bedöms ha **förutsättningar för ett utbud av samhällsservice och infrastruktur**. Större tillskott av bostäder och verksamheter i skärgården bör i första hand lokaliseras till de utpekade kärnöarna. De fungerar dessutom som **servicepunkter för befolkningen** på de omgivande öarna samt för turism och friluftsliv. Kärnöar saknar vägförbindelse till fastlandet och försörjs i stället med en **bastrafik** av kollektivtrafik. Restider är intressant att ta fasta på. Ett exempel är att det tar längre tid att ta sig från Möja till Stockholms City än från Stockholm till Gävle eller Linköping.

Antal resenärer i kollektivtrafik är också intressant. Landresorna buss/spår är 2,4 miljoner påstigande i genomsnitt **en vanlig vardag** och sjö 7,4 miljoner påstigande för **hela året**. Ca 22% av sjötrafiken går via Waxholmsbolaget och resten är SL:s pendelbåtar i stadsnära skärgård och på Mälaren. Det är dessutom så att sommarmånaderna tar de stora volymerna.

Regionen har i huvudsak fyra ben att stå på, rådighet inom fyra områden; Planer, Finansiering, Kunskap och Påverkan

Skärgården är en viktig geografi för regionen både ut ett demokratiskt perspektiv men även samhällsekonomiskt, miljömässigt och socialt. När det kommer till utvecklingen i skärgården kanske, ex i RUF 2050 tillgängliggöra skärgården under andra delar på året än högsäsong, året runt, bo och verka i hela länet, osv.

Planer -- Regionen tar fram regionala planer och strategier i samverkan – RUF 2050 -- Landsbygds och skärgårdsstrategin - viktigt att prioritera kunskapsunderlag och en effektiv kommunikation. Vi utgår från och styr mot våra styrdokument RUF 2050. Just nu pågår det en samverkansprocess för en revidering för RUF 2060. Strategidokument för skärgårdsfrågorna är Landsbygds och skärgårdsstrategin och en därtill kopplad Handlingsplanen för Landsbygds och skärgårdsstrategin 2022 – 2026. Handlingsplan för Säsongsförlängning där politiken i Budget 2025 har avsatt 3 MSEK för att verka för att förlänga säsongen i skärgården.

Påverkan... En röst i frågor som är angelägna för regionens aktörer och som skapar ett mervärde. Även genom samverkan på kommunalnivå, i nationell nivå tex SRF, på Nordisk nivå i det Nordiska skärgårdssamarbetet och på EU-nivå i organisationer som verkar för hållbar turism och maritim hållbarhet, t ex CPMR, Baltic Sea Commission, Maritima arbetsgruppen där politiken fokuserar på hållbar turism

Finansiering -- Sveriges lägsta 1:1 medel så därför har politiken avsatt specifika medel för skärgårdsutveckling bl a projektmedel för hållbar regional utveckling och stärkt konkurrenskraft i regionen. Även olika europeiska fonder (europeiska socialfonden, regionalutvecklingsfonden, Interreg Central Baltic). För kommersiell service ges stöd till lanthandlare i skärgården, både driftsstöd och investeringsstöd, fraktbidrag, medfinansiering av bryggor som trafikeras av Region Stockholms sjötrafik.

Kunskap – kunskapsunderlag /utredningar och analyser. Tar fram kunskap och genomför regionala samhällsanalyser som skapar mervärde för våra primära målgrupper och kommunicerar dem. Förstudier inför landsbygds och skärgårdsstrategin och inför Säsongsförlängning. Regelbunden uppföljning och utvärdering av det regionala utvecklingsarbetet.

Sprida och facilitera samverkan som tar sig an utmaningar i skärgården; bostäder, skola, transporter, avlopp, vatten, avfall. Och jag tänker att ni som är här från andra delar skärgårdssamhällen känner igen er i utmaningarna.

Regionen har en ledarroll i frågor som ger regional nytta där vi skapar arenor för samverkan och dialog med syfte att driva på utvecklingen.

Handlingsplan för Landsbygds och skärgårdsstrategin.

Säsongsför längning - säsongsför längning utgår från platsutveckling där vi vill främja och utveckla attraktiva platser för boende, besökare, företag och främja investeringar. Turismen är ett verktyg för att stärka skärgården för de som bor där med arbetstillfällen, intäkter, stärkt och utvecklad kommersiell service, större underlag bidrar till bättre transporter, osv. Det gäller inte hela skärgården utan de ösamhällen som **vill** vara med och ser en potential i att verka för utökad säsong.

10.20

Vad är Skärgårdarnas Riksförbund? Presentation Lotten Hjelm **Digital "Rundflygning"** till några av Sveriges ö-pärlor, (digitala live-nedslag på några öar)

Lotten presenterade SRF. Organiserar hela kusten och öar i de stora sjöarna. Verkas för hållbart boende, arbete och service året runt. SRF är en paraplyorganisation som samordnar olika kustföreningar runt om våra kuster. Dialog med lokala aktörer i våra skärgårdar. Arbetar aktivt med remisser, lobbyverksamhet mot politik och myndigheter. Löpande dialog med lokala aktörer. SRF har 15 medlemsföreningar och 11 arbetsgrupper.

Via länk fick vi ta del av hur det ser ut idag i Luleå skärgård där Jonny Stålarb berättade om sin tillvaro på Hindersön. Han röjer snö och sitter i sin traktor. Det har kommit snö under natten. På Hindersön bor ett 20-tal bofasta.

Holmön kommer med presentation senare under dagen.

Hemsön. De sprider info om föreningens verksamhet. Fortsätter arbetet med skyddsrum. Försöker få ett samarbete mellan öbor och färjeledschef, angående tidtabell.

Söderhamn. Tre helårs bebodda öar med 11 personer. Aktivt kustsamhälle. Kommunalt ägda boenden på öar. Medlemstidning Bränningen.

Gräsö. Fina bilder.

SIKO. Gamla surdegar: Brusten kylkedja läkemedel. Små ö-skolor. Godstrafik. Replipunkter. Osynkade byten i kollektivtrafiken – långa väntetider. Nytt: Dumpning av schaktmassor. Djurö VC länets bästa vårdcentral.

Vinön. 130 bofasta. Väg färja. Fina bilder.

Sörmland. 13 bebodda öar med 28 personer. Aktivt kustsamhälle. Nille på Rindsö – film värd att se.

Östergötland. 9 helårs bebodda öar med 123 personer. Aktivt kustsamhälle. Anropsstyrd trafik.

Smålandskusten. Påverka hur kommunerna löser **FNI i skärgården**. Bildat arbetsgrupp för detta. **Bredbandsutbyggnaden**. 2018 fick resten av världen

kontakt med oss i Tjust skärgård. 2025 börjar man komma i mål i södra delarna av skärgården. **Säkerhetsfrågor**. Rullande utbildning med räddningstjänsten. Planerar införa krisberedskap på lokal nivå. Utreder möjligheten att starta **boprojekt** på Hasselö. **Medlemsmöten** om entreprenörskap i skärgården och om krisberedskapen på kommunal nivå. Inlett en dialog med region Kalmar om den framtida **skärgårdstrafiken**.

Visingsö. Befolkningsutveckling fortsatt negativ 2024 672 pers minus 1,2 %. Clean Energy for EU Islands "GRÖN Ö" www.visingsoradet.se. Kommunfråga. Trafiksituationen i Gränna sommarhalvåret 1800 fordon till hamnen på dag. Beslut 2024 Visingsöleden förblir i kommunalt huvudmannaskap. Kommunal projektgrupp Leva & Bo. Arbetar för fler bostäder, bättre kollektivtrafik samt aktiviteter för ungdom.

Ven. 372 boende. Bilfärja. Skola.

Aspö. Färjegruppen jobbar vidare med att förbättra tidtabell på kort och lång sikt, renovering av angöring på fastlandet planerat klar till sommaren. Vi behöver öka intresset för inflyttning av främst barnfamiljer om vi ska kunna behålla skolan på sikt. Aspödagen ska genomföras som vanligt, vi tittar på nya rutiner för detta så att vi kan frigöra tid och energi för annat utvecklande arbete.

BSR.

med

på

Joacim Langer kommer på länk från Åstol i Bohusläns skärgård. Han driver krogen på Åstol och några andra öar. Joacim bor Åstol.

10.45

Ö-lagar- Finland, Karin Cederlöf, OECD-rapport och sammanfattning av ö-lagar i Europa Roland Engkvist, Region Gotland

Karin, jurist på finska jord och skogsbruksministeriet, berättar om den finska ö-lagen. Karin berättade sin bakgrund och roll vid min nationella ministeriet. Skärgårdslagen är 40 år gammal och grundar sig på önskan om främjande av utveckling i skärgården och kom till av oro för utvecklingen. Urbanisering, industrialisering och ekonomi medförde befolkningsminskning under 1960-talet. Skärgårdsdelegationer för områden tillsattes under ministeriet på 1970-talet mm. Lagens syfte att bevara de fasta bosättningarna och blev viktig lag för skärgårdsborna. Innehåller bestämmelser om s k skärgårdskommuner, trafik och skärgårdsdelegationer.

Brister i nuvarande lag: gammal, otydliga definitioner och oklara kriterier mm. Lagen revideras under 2024 – 2027. Nya lagen träder i kraft 2027. Revideringen går långsamt och endast några av 16 § har hittills påbörjats. Skärgårdskommunen finns ka tilldelas 8 hela och 40 delkommuner. Dessa ska tilldelas s k Skärgårdstillägg baserat på storlek och geografi och behov. Byta beteckning till kommuner med skärgårdskaraktär. Mer transparenta kriterier för att utse dessa områden. Koppla ihop ett poängsystem med behoven. Skärgårdstrafiken har otydlig regler som behöver moderniseras. Nya bestämmelser. Välfärdsområde av skärgårdskaraktär ska beaktas vid olika samhällsbeslut. Beakta skärgårdars särdrag och utveckling. Lista adekvata exempel hur detta kan ske. Skapa ett Skärgårdsprogram.

Roland från Region Gotland tar upp en OECD-rapport om öar i Europa. Återknyter till Finland som är stor inspiration liksom Skottland. Inleder med artikel 174 och dess implikation för öar. I och med detta så har Lissabonfördraget utvecklats till att gälla alla öar. OECD har gjort en territoriell översikt 2022. Gotland ingår i denna översikt i en delrapport. Rapporten tar upp ett stort anta rekommendationer för utveckling på Gotland. Ett delprojekt tittar på 6 fallstudier av öar i Kroatien, Grekland och Sverige. Mål att utveckla omställning till grön energi och digitalisering och utveckla ett flernivåsystem för styrning. EU Avisor board, svensk styrgrupp (departementet) och lokal arbetsgrupp (Gotland & Öckerö). Fas 1 kartlägga nuläge, upprätta lokala kontakter. Hittills kick-off, projektsammanfattning, enkät, mm. Plan för grön flernivåer grupper för dialog. **Fördelning av resurser** till omställning viktig att planera för. *Utmaning* för öar: småskaligt, transportlogistik, naturresurser, demografisk försämring, finansiellt svagt. **Nationell strategisk ram** för öar. *Utmaning*: öar finns inte med i nuvarande planer, brist på nationella ö-data. *Rekommendation*: skapa en vertikal dialogmekanism. *Utmaning*: rutiner/vana för detta saknas. *Rekommendation*: håll vertikala möten mm. **Lokalt finansieringssystem**: befintliga system inte adekvata och rutiner saknas. *Rekommendation*: skapa flernivå grupper för fördelning av resurser enligt behov på olika nivåer. OECD kommer med rapport med förslag för hur Sverige ska hantera dessa utmaningar. Det finns även många rapporter om hur man kan göra olika konsekvensbedömningar av hur öar kan utvecklas. Det finns många EU organ som kan ge support på olika sätt för dessa processer. OECDs förslag bygger på att bygga upp kapaciteten för målgrupper på öar för att identifiera förutsättning och datahantering. Stötta att integrera öars utveckling i nationella, regionala oh lokala ramverk. Riktlinjer för hur konsekvensbeskrivning ska ske saknas och behöver utvecklas.

11.45

Skärgårdarnas och öarnas plats i Landsbygdspolitiken,

Statssekreterare Daniel Liljeberg

Sverige unikt med sin stora skärgårdsområden. Svenska gillar skärgårdsliv. Öppnar för aktivt friluftsliv och turism i skärgården. Regeringen stöttar olika organisationer för landsbygd med 20 miljoner kr/år. Staten stöder stödpunkter som ger service, t ex läkemedel, livsmedel, post, bränsle. Stödet ska ökas till öar med svagare förutsättningar. Innan nästa val ska en landsbygdsproposition komma där öars speciellt ska ta med. Där förväntas SRF kunna bidra med kommentarer och synpunkter.

Fråga kom om fiske med trål och svaret blev att man ser på nuvarande regelverk och hur det kan ändras så att det kustnära småskaliga fisket inte slås ut. Olika myndigheter utfärdar regler som blir i konflikt med varandra eller blockerar vissa mellanliggande nivåer. Det finns dock ingen tidsplan för när dessa frågor kan väntas finnas på regeringens bord.

12.00

Mingellunch- Utställning föreningar- Utställning Arbetsgrupper- Samtal

13.00

SVESAM-Utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling,

utredningssekreterare Anna Hedberg och Per Helldahl

Utredning som regional politik efter 25 år. Förslag till inriktning och utformning. RRVs granskning med mycket kritik som utgångspunkt

tillsammans med material från Landsbygdkommittén och även kopplingar till EU:s sammanhållningspolitik och landsbygdsområden.

Direktivet kom 11 juli 2024. Slutbetänkande ska vara klart 1 juni 2026, Delbetänkande kommer sommar 2025. Expertgrupp, referensgrupp (bl a SRF) och många externa kontakter. Synpunkter kan lämnas både för och efter delbetänkandet.

Huvudfrågor: Regional utvecklingspolitik och landsbygdpolitik, förändra myndigheters ansvar och uppgifter, Identifiera hinder och förslå samordning och samverkan.

Tre faser: Geografin som grund, roller och ansvar, resurser och prioriteringar.

Landsbygdpolitik omfattar flera blad på blomman: Civilsamhället, staten, service, välfärd och kultur, samhälle och bostäder. Kunskap och kompetens, digitalisering, näringsliv.

En särskild landsbygdpolitik? Vad har det inneburit hittills? Tidigare 75 förslag ..., för och nackdelar med egen politik?, särskilda behov, t ex geografi, öar med isolering mm? Se OECD-rapport, ny politikfokus?

13.15

Skärgårdspaketet i Värmdö kommun- Anna Gabrielsson

Kort om Värmdö: 46 000 inv, 10 000 öar 5 kärnöar med bastrafi året om ch utevcklgsöar, ca 1 000 boende varav 700 på k-öar, 2 ö-skolor.

Skärgårdspaketet är ett politiskt uppdrag att upprätta en livskraftig skärgård. Öarna väljer en förening som representant i dialogstödgruppen och deltar i möten med ö-borna, får stöd för kontakten med representanten från föreningen. Mål att skapa dialog för att bidra med lokal kompetens och kunskap. Återflöde med info och skapa enklare kontaktvägar mellan kommunen och lokalsamhällen på öarna. Skapa ett internt skärgårdsforum för att ta upp alla möjliga frågor från skola, vård, kultur, transporter till byggande, avlopp, avfall mm. Exempel på olika aktiviteter; markanvisning på Möja, insamling av förpackningar, VA-rådgivning, SOT-punkter, säsongs-förlängning, Hemtjänst. Möten med dialoggruppen (remissvar, visioner, klimatarbete, sommarjobbare, näringslivet), löpande dialog. Lärdomar: Dialogerna fungerar, stöd i det komplexa (projektet bor någonstans), ökad ömsesidig förståelse, lättare kontakt, stöd att veta kontaktvägar, ingen fast lista utan process, stort fokus på styrning för att komma framåt, vissa nationella frågor svåra lokalt.

13.30

Från utmaningar till möjligheter: kraftsamling för långsiktig utveckling på och ,landsbygdpolitik,Holmön, Jennie Bergvall Kalén och Linn Alexandersson, landsbygdsstrateger på Umeå kommun

Kort om Holmön. Ca 65 bofasta och uppåt 600 som mest på sommaren. Huvudön bebodd. Stora delar av ö-gruppen i marint reservat. Permanent bebodd i över 700 år. Egen kommun till 197. Färjan tar 45 min.

Ingen offentlig service, Lanthandel öppen dagligen, tre vandrarhem, båtmuseum, hanmkrog, ca 50 företag, besöksnäringen grund för företag och även för serviceunderlaget

Strategiplanen 2013. Det ska vara möjligt att bo, arbeta och bedriva verksamhet på Holmön. Trygg arbetspendling. Natur- och kulturvärden ska tillvaratas och

utvecklas.

Allt står och faller med kommunikationerna (ligger som en blöt filt över utveckling). Färjorna får inte köra i is. Svävare, skoter vid 20 cm is. Helikopter efter 5 dagar. Vi gul varning för vind ska färjan ställas om om våghöjden bedöms bli 1 m eller mer. Skapar isolering och osäkerhet om man kan åka till Holmön. Drabbar både bofasta och deltidboende men även Lanthandeln och andra företag på ön.

Drönarprojektet. Undersöka om drönare kan användas för mindre och lättare försändelser till Lanthandeln, t ex post, läkemedel mm. Testflygningar i sommar

”Ön som katalysator” är ett nytt projekt. Utforska hur offentliga verksamheter kan organiseras på nya sätt för att möta behoven av omsorg och social välfärd i landsbygder med Holmön som utgångspunkt. Arbetet ska dialoger/workshops, kartlägga behov och utmaningar, living labs för att idégenerera insatser att ta vidare i ett nästa steg. Skapa ett medborgarcenter på ön.

14.00

Framtidens skärgårdsforskning; SNIR (Swedish Network for Island Research), Paulina Rytkönen, Tommy Segerlind, Södertörns Högskola

SNIR bildades på Åstol 2023, första konferensen på Holmön hösten 2023. Många med i nätverket. Forskningsfrågor som gjorts eller kommer att göras: Sociala innovationer och social ekonomi (Danmark; Estland, Finland; Grekland; Kroatien; Polen; Portugal, Sverige, Turkiet), Ö-politik (Finland; Kroatien), Entreprenörskap och lokal utveckling (Estland, Finland, Sverige), Social hälsa och välbefinnande (Finland, Polen, Sverige).

Pågående projekt:

”Scale up together!” Främja innovation och företagsutveckling.

Utforska samhällsbaserad hållbar utveckling på öar – erfarenheter från Kroatien, Finland och Sverige.

Främja utvecklingen av en svensk skärgårdspolitik.

Regional råd för Skärgårdsforskning i Stockholmsregionen.

SNIR konferens 2 vid SH 6-7/3.

Doktorandprojekt på SH med börja till hösten.

Korta beskrivningar av flera projekt med fokus på öar och skärgård, t ex Psykologisk, social och existentiell resiliens, Intersektionella perspektiv, psykologiska behov, sociala behov, existentiella frågor, samhällssystemens roll, traditionella näringar i skärgården och kartläggning av hoten mot dessa.

Aktiviteter inom kort: Landsbygdsveckan 6 maj studiosamtal om beredskap, 8 maj webinarium om Sverige är moget för en ö-lag.

14.30

Bobarhet- Åbo Akademi, Cecilia Lundberg, Pia Prost
Skärgårdsinstitutet Åbo akademi.

Bobarhetsanalys – en öbesiktning av förhållanden för att bo på en ö. Utförs av lokalsamhället (tillsammans), vad behöver fixas? (Besiktning), Grund för beslut (Korrekta fakta), Lätt att förstå. Sju delområden och 45 indikatorer. Varje indikator får numeriskt värde och sätts in i cirkeldiagram. Ju längre ”tårtbit”, desto bättre. Fokusera på kort (röda) sektorer för att förbättra bobarheten.

Genomfört på ett 20-tal öar i Finland, Sverige och Danmark.

Habilityverktyget används för att beräkna den totala befolkningen.

14.45

Fika

15.15

Skärgårdar i media-

Finlandssvenska Skärgård mm. Pia Prost berättar om Finlandssvenska Skärgård som ges ut i Åbo skärgård.

Skaftöpodden är en podd som två tjejer på Skaftö producerar. Viktoria och Emma berättar om hur de arbetar med podden. De har ingen utbildning eller erfarenhet av podd utan har allteftersom lärt sig hur man gör. De tar upp olika relevanta ämnen som t ex fiske, skolan på ön, affären på ön, vad gör ni på vintern o s v. Man har även gjort reportage från färjan till Skaftö mm. De försöker göra ett reportage i månaden och har hittills över 17 000 visningar. De har ingen studio utan spelar in ute på plats eller på annan improviserad plats.

Skärgårdsradion verkar i Stockholms skärgård. Skärgårdsradion med Svenska Favoriter förmedlar sommar dygnet runt, året om. Du får kustväderprognoser varje timme från SMHI presenterat av Sjöassistans, nyheter från TV4, vrakprat, ankringstips, reportage från öarna och intervjuer med aktuella gäster. Allt blandat med svensk musik på svenska och självklart med ett stänk av skärgårdsliv. Idag hörs vi på 90,2 (Stockholm) 97,7 (Sandhamn) 107,8 (Norrtälje) 104,1 (Roslagen). Självklart kan du lyssna på oss i din mobil eller läsplatta via vår app/VIAPLAYRADIO eller direkt här på hemsidan. Sändningar sker även över digitalradion DAB+. Vi hörs i Göteborg, Malmö, Stockholm, Uppsala och Gävle med omnejd.

Tidningen Skärgården är en papperstidning som kommer ut en gång i veckan och fokuserar på Stockholms skärgård. De försöker hålla kvar papperstidningen så länge de har tillräckligt med prenumerationer. Den finns också i en webbversion. De skriver om övergripande beslut som påverkar skärgården som båttrafik, strandskydd och andra politiska beslut men även lokala reportage från öarna i skärgården. Fyra deltidsreportrar.

15.30

Landsbygdsnätverket – Hållbara Blå Näringar i skärgård och på öar?- Karin Bendz, Landsbygdsnätverket, som ligger under Jordbruksverket.

Berättade om vad Landsbygdsnätverket är och om olika projekt som de stöder inom blåa näringar. Ett exempel är Svartmunnad smörbult som kan bli matfisk. Nätverket sammanfoga landsbygds- och jordbrukspolitik och har ett 100-tal

deltagare. Deltagare gör olika aktiviteter efter behov och intresse. De kan få ersättning för vissa aktiviteter. Blå näringar avser mycket livsmedel från havet. Målet är hållbart fiske och vattenbruk. Målet är att skapa samhällsnytta med fiske och vattenbruk i balans. Typer av aktiviteter. Utveckla nya former av vattenbruk, t ex braxen, ruda, id. De olika projekten ska sprida kunskap stimulera nätverksbyggande, visa på goda exempel mm.

Nätverksträffar och konferenser, Arbetsgruppsmöten och workshops, Artiklar, Webbinarier, poddar, nyhetsbrev mm, Omvärldsbevakning.

Arbetsgruppen prioriterar, tillsätter **utförargrupper** och genomför aktiviteter. Många gånger är Landsbygdsnätverket inte huvudarrangör utan medarrangör i olika aktiviteter.

15.40

Vad arbetar Skärgårdarnas Riksförbund med just nu och framåt?

Samrådsgrupper, Hållbarhetsgruppen, färjegruppen, bogruppen (vilande), skärgårdsbönder, fiskegruppen, skärgårdsskolor.

Samrådsgrupper deltar i olika samråd med myndigheter och andra organisationer. Hållbarhetsgruppen arbetar just nu med projektet CE4EUI. Framst med inventering av nuläget.

Färjegruppen arbetar med de utsatta färjelederna och arbetar för att flytta frågorna till politiken, då TrV inte lever upp till de krav som finns.

Skärgårdsbönder fortsätter sitt arbete med att säkra jordbrukande i skärgården.

Fiskegruppen arbetar vidare med att verka för ett stärkande av det småskaliga binäringsfisket.

Skärgårdsskolor arbetar vidare med sitt nätverk av skärgårdsskolor.

16.30

Avslut och hemgång

Lotten Hjelm tackade alla föredragshållare och deltagare med uppmaningen att arbeta vidare med att stärka ett hållbart boende i skärgården.